

Életrajzok, nekrológok

Dobozi Miklós

Dobozi Miklós 1940. május 5-én született. Az általános iskola alsó tagozatát a Baár-Madas-ban, illetve az átnevezés után a Lorántffy Zsuzsanna általános iskolában végezte, míg a felső tagozatot a Marczibányi téri fiúiskolában járta ki. Innen került a Rákóczi Gimnáziumba. A gimnáziumi érettségi után a műszaki egyetemre került. Itt átadom a szót neki magának.

2004-ben így írt magáról, osztálytársainak:

"Az építészmérnöki kar elvégzése után '63-ban dolgozni kezdtem a Középület Tervező Vállalatnál, melyet privatizáltunk. Ennek jogutódjánál a KÖZTI Rt-nél dolgozom ma is. Mivel a privatizációkor a Kecskeméti utcai székházat már nem tudtuk megszerezni, építettünk magunknak újat a Mészáros utca – Pálya utca sarkán.

Pályafutásom alatt sok épületet terveztem, ha netán valakit érdekelne valamelyik, Budapesten a Teréz krt. – Szondi utca sarkán mindjárt kettőt is szemügyre vehet (a Béke Szálloda és a Generali-Providencia Biztosítók központi irodaháza), vagy sétáljon el a családjával a Magyar Nemzeti Múzeumba, melynek rekonstrukciós tervezésén a mai napig ügyködök. Munkák és hivatali kapcsolatot révén sokat utaztam a világban. 1988–2001 években megszakításokkal ugyan, de — mint fekete munkás — sokat jártam Münchenbe dolgozni. 1985-ben szakmai munkámért Ybl Miklós díjat kaptam, melyre az jellemző, hogy aki 50 éves koráig nem kapja meg, utána már ritkán. Lassan nyugdíjba készülök menni, a szakma ebben a rabló-és vadkapitalista környezetben már nem szórakoztat el. ...

Az utóbbi időben egyre inkább vagyok megtalálható a ráckevei Duna-ág egyik szigetén, melyet csak csónakkal lehet elérni, ahol is vettünk egy vadregényes vízparti telket. Innen szoktam utálni pártotokat-kormányotokat, meg a többi pártot és politikust. ... "

*

Dobozi Mikóst, aki végül szívbetegségben halt meg — kívánságára — elhamvasztották, és hamvai arra várnak, hogy majd a feleségének hamvaival együtt azokat a Duna-ági szigetről a vízbe szórják.

Per László (é. 1958)

*

Lukács László

Budapesten született 1933 dec. 6-án.

1945 őszi bentlakóként kezdte el az iskolai évet az Érseki Katolikus gimnáziumban. Az első perctől kitűnt jó szervező készségével az osztályban, de főleg az internátusban.

Társaival a legkülönbözőbb sportágakra kiterjedő sportversenyeket szerveztek, osztályon belüli és osztályok közötti versenyek állandóan napirenden voltak.

Legfőbb sportága a labdarúgás volt, az iskolai válogatottban is játszott.

Az államosítás után 1949 januárjától mint bejáró (az intézetből eltávolították) tagja maradt az akkor már II. Rákóczi Ferenc gimnáziumnak és 1953-ban érettségizett.

1956-ban megnősült és decemberben feleségével együtt, az ország elhagyása után Belgiumba kerültek.

A 70- es évek végén Los Angeles-ben telepedett le. Vállalkozása 2-3 éven belül 10-12 fő alkalmazottra növekedett. A cég tevékenysége a reklámokkal kapcsolatos képek sokszorosítása, ipari méretű nagyítása volt.

2000-ben nyugdíjasként hazatelepült. Itthon is tevékeny maradt, céget alapított és életének utolsó percéig dolgozott.

*

Maczika Béla

Maczika Béla 1939. október 15-én született. Általános iskolai tanulmányairól nincs adatom, sőt azt sem tudom, hogy miként került a Rákóczi Gimnáziumba, mert az időben a Hegedűs Gyula utcában lakott, legalábbis a korabeli feljegyzések szerint. A gimnáziumban jó eszű, kedves gyereknek ismertük meg, aki szereti és műveli a komoly zenét is. Hegedűn és furulyán játszott. Hamar bekerült az iskolai zenekarba, ahol a hegedű tudását hasznosította. Otthon pedig kamarazenekart alapított. Zenét is szerzett. Az osztályban ő volt a legtestesebb, a korabeli szóhasználat szerint kövér volt.

A gimnázium elvégzése után a könyvtáros szakot végezte az ELTE-n. 1983-ban az Országos Széchényi Könyvtárban találjuk a Kötelespéldány Szolgálatnál beosztottként, de 1993-ban mint OSzK osztályvezető szerepel az osztálytársakról szóló adat gyűjteményben. Kétszer nősült, házasságaiból 1-1 gyermek született. 1998-ban nyugdíjasként tünteti fel magát. Az idősebb kori osztály találkozókön verseit olvasta fel.

A nagy testsúllyal sokszor együtt járó cukorbetegség, magas vérnyomás, szív-és érrendszeri panaszok, lábfájás nála is jelentkeztek, és visszahúzódó életre ítélték. Ezért az utóbbi osztálytalálkozókra már nem is jött el. Tudomásom szerint, halálát végül egy vérző nyombélfekély okozta.

Per László (é. 1958)

*

Maczika Béla általános iskolai osztálytársam volt a Sziget utca 8-10-ben.

Érdekesség, hogy negyedik osztályos tanítónk Móra M. Márton volt (a nagy író unokaöccse), aki később iskolaigazgató lett.

Ebből az osztályból többen mentünk a Rákócziuba (Spät, Schustek, Maczika és én).

Tarján András (é. 1958)

*

Maczika Béla így ír magáról:

Maczika Béla Tévelygő

1939-ben születtem. Nyugalmazott könyvtáros vagyok. Az életemben elhalasztott, és elmulasztott ügyeket, dolgokat pótolom. Széleskörűen tájékozatlan, mindenevő vagyok. Talán nyitott. A zene és a vers egy kicsit jobban érdekel, mint a hadművészet, de azért arról sem tudok lemondani.

*

Dr. Kákósy Tibor

Kákósy Tibor közel 40 éven át volt a munkaegészségügy területén működő országos intézet munkatársa. 1992-től 2004-ig, nyugdíjazásáig vezette az Intézet Fekvőbeteg Osztályát. Munkássága maradandó értékeket eredményezett. Magyarországon elsőként foglalkozott tudományos igényességgel a vibráció okozta egészségkárosodásokkal, s e munka eredményeit összegezte kandidátúra értekezésében. De eredményesen művelte az orvostudomány más területeit is. Jelentős szerepe volt a termográfias vizsgálatok bevezetésében. Több mint 100 tudományos közleménye jelent meg, részben idegen nyelven. Számtalan beteg humánus és eredményes gyógyító orvosára emlékezik személyében. Sok üzemorvos kollégánk a nagy tudású oktatót tisztelte benne. Vizsgáztatatóként is sokan ismerték, s emlékeznek rá. Mindig a jóindulat, a szerénység, de ugyanakkor az igényesség jellemezte. Teljes ember

volt, sokoldalúsága, irodalmi műveltsége színessé tette egyéniségét és példaként állítja az elkövetkező generációk elé.

Kedves Tibor! Emlékedet megőrizzuk!

Az országos intézet és a szerkesztőbizottság nevében búcsúzom,

Dr. Kardos Kálmán

Országos Munkahigiénés és Foglalkozás-egészségügyi Intézet (OMFI)

*

Dr. Facsar Imre

(Budapest, 1939. december 8.-Budapest, 1993. április 2.) állatorvos-doktor, állathigiénikus szakállatorvos, a hódmezővásárhelyi Állategészségügyi Főiskolai Kar Állathigiéniai Tanszékének vezető tanára, (1979-1989), a főiskolai kar igazgatója, illetve főigazgatója (1981-1987), az Állatorvostudományi Egyetem Élelmiszerhigiéniai Tanszékének tudományos főmunkatársa, a tejtermelési higiénia című tantárgy oktatója, kutatója (1989-1993).

1993. április 22-én temették hamvait a Farkasréti temetőben, a 3/2. parcella 4. sor 4. sírhelyére. Kopjafás sírjának vésett felirata: „Dr. Facsar Imre / 1939-1993”.

Nekrológ: Holló Ferenc: Facsar Imre dr. 1939-1993. = Magyar Állatorvosok Lapja, 1993. 48. 512-513.

*

Németh (Vitéz) György

Németh György (írói neve Vitéz György) 1933. április 10-én született. 1943-ban kezdett az Érseki Katolikus Gimnáziumba járni. 44-ben katonatiszt édesapjával és édesanyjával Nyugatra menekült, édesapja betegségben ott elhunyt. 45-ben tért haza édesanyjával és egy évet veszve folytatta tanulmányait az Érsekiben, majd a Rákócziiban (az 1952-ben érettségiző évfolyamon); osztálytársam volt Kiss Jenő osztályában. Nem érettségizhetett velünk, mert 51-ben kitelepítették. A honlapunkon olvasható nekrológ eredetileg az Élet és Irodalom hetilap október 30-ikai számában jelent meg „Rossz hír, Vitéz György halálára” címen (<http://www.es.hu/index.php?view=doc;24394>), szerzője András Sándor költő (ez szintén írói név, ő Sándor András, 52-ben érettségizett osztálytársunk). Angol nyelvű nekrológja a Montreal Gazette-ben jelent meg, interneten is olvasható <http://www.legacy.com/CAN-Montreal/Obituaries.asp?Page=LifeStoryPrint&PersonID=134889392> ;

egy 70 éves születésnapja alkalmából írt önéletrajza http://www.napkut.hu/naput_2002/2002_10/042.htm címen található.

Tüdős Tibor (é.: 1952)

Németh (Vitéz) György nekrológja

Montrealban 2009. október másodikán meghalt Vitéz György, hetvenhat évesen, a rákkal éveken át tartó sikeres viaskodás után gyors fordulattal és álmában. Költő volt és klinikai pszichológus.

Összegyűjtött versei 1991-es könyvborítója szerint úgy tűnhet, a pszichológust kellene előre venni, nem a költőt, hiszen így írt magáról: „Avantgardistaként tartanak számon - s többször megdorgáltak, hogy nem veszem komolyan az irodalmat és a költészetet. Ez igaz. Számomra a költészet nemes hobby, szerepben nem feszengek, s a nemzetet úgy igyekszem szolgálni, hogy elmondom neki: lehet másról és másképp is írni, mint amit a Szokás és Szabály elvár, elfogad.” Az angol szokást viszont elfogadta: hobbi az, amiben egy ember szabadon adhatja magát, amitől nem függ anyagilag sem, amiben megengedheti magának, hogy csak maga iránt érezzen felelősséget. Mások iránt **Németh György, azaz George Nemeth**, a montreali Saint Elizabeth Kórház pszichológusa érzett felelősséget. (A másokba beletartozott a családja is; nyugati magyar költő nem abból élt meg, hogy írt.) A nemzet más, mint az ország, és az ország mostohán bánt Németh Györggyel. „Apám csapattiszt volt, s engem, egyetlen gyermekét óva intett attól, hogy nyomdokaiba lépjek. Rossz foglalkozás ez - mondotta. Menjen ügyvédnek. (Merthogy ő is, anyám is magáztak.) Közben azonban jött a háború, melynek végét Ausztriában éltem meg... Édesapám meghalt harctéren szerzett vesebajában, anyámmal visszatértünk Budapestre, ahol nagyanyám lakásában nyomorogtunk, amíg ötvenegyben ki nem telepítettek.” Méltatlanul. A „haza” szót ő mindig kissé ironikusan használta, neki haza az ország volt. Nem igazán lelte benne a honját.

Most és itt azonban az emberben a költőre kívánok emlékezni, aki akkor is megválogatta a szavait, amikor *nemes* hobbiról és a *nemzet* szolgálatáról beszélt. Ezzel jelezte, hogy érzett ő felelősséget költőként is, csak éppen nem személyek és különösen nem intézmények iránt, inkább ellenükben. Ez meghatározta költészetét.

Az 1956-os forradalomból Kanadába került Vitéz György fordította magyarra valószínűleg elsőként Allen Ginsberg *Howl* című versét, nyomatosban adta ki 1960-ban. Ez számára szimbolikus eseménynek tekinthető. Kérdés lehet, hogy Ginsberg verse nélkül megírta volna-e az 1970-es évek közepén a *Missa agnostica* című, valóban minden renden kívüli (és még 1989 előtt a *Magyar Nemzetben* méltatott) hosszú versét. Nem kérdés viszont, hogy ő valami egészen mást csinált. Igaz, ez a megszólalót magát, a liturgiát és költészetet egyaránt dekonstruáló mise is egyetlen üvöltés, de Vitéz módján. Ginsbergre emlékeztet a mindent szabad és a felháborodás keltette vehemencia, de semmi más. Vitézé annak a nem csak liturgikus és történelmi rendnek a jelzése, ami ellen lázad a felháborodás sodrában, övé a szatirikus megkomponálás, és övé az a világháborús és személyes magyar és keresztény-európai tény-halmaz, amire utal ebben a közel sem szokványos versben. Vitéz Györgyre is áll, amit ő Bartókra gondolva írt a *Hatodik vonósnégyes* beindító sorában: „Aki felveszi a vonót, leteszi a garast”, majd a vonósnégyes negyedik tételben: „Dodekakofónia: nem magyar virtus, de a Lajtán túl erény.” Ő igyekezett ebből az erényből magyar virtust csinálni.

Lírikusként indult - az időmértékes technikákkal és a paródiákkal még kitelepítésük előtti gimnazistaként játszott mesteri módon -, de aztán a lírikust nem feledve szatirikus költő lett, ami szintén nem magyar virtus. A *nagyidai cigányok* eléggé magános mű a magyar költészetben, Vitéz versei még magánosabbak. Ő nem elkeseredését tette szavakba, nem is a vereséget és a vereséghez való viszonyt illette szatírával. Nem azért fogott botot, hogy a „mire megyünk ketten” indulatával beálljon a jégverés mellé: ő a jégverést verte, főleg az emberek készítette és küldte jégveréseket.

Szatirikus volt és szatíra lehetetlen nem szatirizált álláspont nélkül. Vitéznek volt számára kikezdehetlen álláspontja, elvárása. Mivel elég sok vallásra célzó verset írt, hadd mondjam, nem is nagyon leegyszerűsítve, hogy ő a keresztre feszített emberben hitt, a történelmi egyházban viszont nem, és ez a megkülönböztetés meghatározta minden máshoz való viszonyát is. „Nincsen Dózsa tövis nélkül”, írta egyik versében, és nem a megkínzott emberre gondolt, hanem arra, amivé Werbőczytól Kádárig stilizálta egy mindig más-más, de egyaránt fegyverrel megtámogatott és móresre tanító hatalom.

Szeretett szabadon játszani szavakkal - fordított ő Gertrude Steint is -, gondolatokkal és jelképekkel. Amikor a legjátékosabbnak, legöncélübbnek tűnik, többnyire valami fájdalmasat kerül el, csak fricskával célozva rá. A világ természeti rendjével járó fájdalmakkal is így bánt el. Humorral és iróniával a fájdalmat ő tényleg csillapítani, nem eltüntetni akarta. *Rossz hír* című versében olvasható: „V. Gy. fiatalkorában úgy foglalkozott a halál gondolatával, mint kutya a sündisznóval: óvatosan, s tüskét elkerülni igyekezendő. Később, életútjának felén túl, mikor már kevésbé rettegett a lassanként több mint filozófiai közelbe kerülő eseménytől, elegáns vizuális közhelyekkel igyekezett helyettesíteni a danse macabre jól ismert arabeszkjeit és pas de deux-it.”

Kiforrott költészetében a líra foszlányokban jelen volt, bár már próza-szakaszokat is épített verseibe, szétdúlta a verssorokat, tördelte őket és a szójelentéseket, amikor szürreál képeket montírozott, és az abszurdot is befogta, ha nem is a logika, lojalitásai varázsszekerébe. Így lett az *Arkánium* négyesfogatanak egyik szerkesztője, szellemében-habitusában az is maradt: e-mailjeit a legutolsó időkhöz gyakran zárta „arkánista üdvözléssel”. A görög tengerészsapkával címerezett „arkánista” számára mindig jókedvet és lendületet, kis robbanásokat és robbantásokat jelentett. Ha szereti valaki a verseit, ha nem, felismerhetők. Fogásait utánozták, költészete egyedi maradt. Nem kapta meg életében a neki valóban járó hivatalos elismerést, ez nem rá vet árnyékot. Vagyunk, vannak, akik úgy hiszik, a *Missa agnostica* a XX. századi magyar költészet egyik paradigmikus alkotása.

Keller Tibor visszaemlékezése (Észtországban, ill. Kanadában él, bátyja osztálytársunk volt az Érsekiben)

Gyuri emlékére!

Németh Gyurira (Vitéz György) nagyon jól emlékszem még az Érsekiből.

Montrealban összetalálkoztunk. Neki volt bátorsága keresztülmenni az egyetemen, eléggé nyomorúságos körülmények között. Többen béreltek egy alagsori lakást, úgy nevezték: „A Tengeralattjáró”. Meg volt a tisztikara és legénysége. Nem tudom, hogy Gyurinak milyen tisztsége volt, de úgy tudom, a nehéz körülmények ellenére jó humort is vittek bele. Gyuri pszichológiát tanult, de már

akkor kezdett verseket írni. Később a Montreal General Hospital-ban dolgozott és az egyetemen is tartott előadásokat.

Hallottam róla egy történetet még „A Tengeralattjáró” idejéből, amit most szeretnék elmondani. Nehéz körülmények között tanult, de valamiből meg is kell élni. Tanulmányai mellett egy nagy áruház raktárában dolgozott segédmunkásként. Ez időben egy pszichológus kongresszus volt Montrealban, ahova ő is elment. Nem tudom kapott-e meghívót, vagy csak úgy bement. Egyenesen a munkából ment, természetesen munkaruhában és leült az első sorba. Gondolhatjátok, milyen furcsán néztek rá, „hát ez meg mit keres itt!”. Valahogy eltűrték, nem dobták ki. Egyik előadás után ő is szót kért, aztán hozzászólásával és kérdéseivel ugyancsak sarokba szorította az előadó professzor urat.

*

Gyarmathy György

Gyarmathy György 1933. április 5-én született. 1943-ban a Toldi Gimnáziumban kezdte meg tanulmányait, unitárius vallású lévén csak 1945-ben vették fel az Érsekibe (lakásuk a gimnázium melletti házban volt). A Rákócziiban 1951-ben érettségizett. Egy részletes, 2006-os keltezésű önéletrajza olvasható érsekista osztályuk honlapján: <http://www.erskekicicero.org/index.asp?id=39>. 70 éves születésnapjára az ő önéletrajzát is megjelentette a Napút folyóirat: http://www.napkut.hu/naput_2002/2002_10/036.htm

Tüdős Tibor (é.: 1952)

Gyászjelentés

Eidgenössische Technische Hochschule   Zürich, 2009 október 30

Az a fájdalmas kötelesség hárul rám hogy értesítsem Önöket

Prof. Dr. Dr. h.c. Gyarmathy György

2009 október 24-én, életének 77-ik évében történt váratlan elhunytáról.

Az elhalálozottat első ipari tapasztalatai után 1983-ban nevezték ki a zürichi ETH Áramlási Gépek tanszéke rendes professzorának. Tizenöt éven keresztül rendkívül sikeresen vezette az áramlási gépek laboratóriumát és meghatározta annak tudományos irányítását. A gőzturbinák, a radiális kompresszorok és a mérőszondatechnika területein az egész világon felfigyeltek rá. Ezenkívül Gyarmathy professzor több éven keresztül vezetője volt az Energiatechnikai Intézetnek és a Gépészeti és Technológiai Osztálynak. 1998 évi nyugdíjazása után Münchenbe hívták meg a Magyar Köztársaság főkonzuljának.

Gyarmathy György nagyszerű ember volt, kitűnő kutató és tehetséges tanár. Kollégái, munkatársai és az egyetemi hallgatók egyaránt nagyra becsülték karizmatikus személyiségét és humorát, valamint mély kötődését a Gépészeti és Technológiai Osztályhoz és a zürichi ETH-hoz. Mindazok, akik őt ismerték soha nem fogják elfelejteni őt mint tudóst, mint embert és mint barátot.

Az ETH Zürich tagjai, egykori egyetemi hallgatói valamint kollégái mély és maradandó tisztelettel fogják emlékét megőrizni.

Az ETH Zürich elnöke

Ralph Eichler

A megemlékezés a zürichi Grossmünsterben lesz

pénteken, 2009 november 6-án.

Az elhalálozott kívánsága szerint gondoljunk adományunkkal az erdélyi „Lókod Idősek Otthonára“:

Alpha Rheintal Bank AG, Heerbrugg,

161,872,498,01 sz. folyószámla,

IBAN: CH04 0692 0016 1872 4980 1,

Johanniták segélyszervezete, "Lókod" jelige.

*

A Johannita Rendnek és segítőszolgálatának van magyar tagozata és OTP számlaszáma:

Magyar Johannita Segítő Szolgálat

Ungarische Gen. d. Johanniter Ordens

OTP 11705008-20410322 Forint számla

IBAN: HU25117050082041032200000000

SWIFT kód: OTPVHUHB

★★

Gyarmathy György búcsúztatója Zürichben (német nyelven)

Abdankung Georg Gyarmathy, 6. November 2009

Abschiedsrede von Thomas Csonka

Lieber Georg! Kedves barátom, György!

Vor drei Jahren haben wir zusammen in dieser Kirche die Gedenkfeier „Danke Schweiz“ für die Aufnahme von 14'000 Ungarnflüchtlingen 1956 organisiert.

Du hast dann am feierlichen Anlass vom 4. November in Deiner Ansprache von der Kanzel verkündet, dass ich gleichentags als Notfall ins Spital eingeliefert werden musste.

Damals konnte ich mir kaum vorstellen, dass ich heute an gleicher Stelle – auf Wunsch Deiner Familie – die traurige Mission erfüllen würde, mich als Freund für immer von Dir zu verabschieden.

Die damalige gemeinsame Aufgabe, nach 50 Jahren den Dank der ehemaligen Ungarnflüchtlinge an die Schweiz in Form würdiger Feierlichkeiten zu organisieren und zu gestalten, hat uns als alte Freunde noch einmal zusammen geführt.

In zahlreichen Gesprächen durfte ich dich, Georg, noch näher kennen und schätzen lernen. So möchte ich Dich kurz aus meiner persönlichen Sicht würdigen.

Gekannt haben sich unsere Familien schon in Budapest.

Getroffen habe ich György, mit seiner Schwester Dóra anfangs 1957 im „Schlössli“ am Zürichberg, einem privaten Wohnheim –das damals grosszügigerweise für eine Anzahl von ungarischen Flüchtlingsstudenten zur Verfügung gestellt worden war.

Später sind wir uns immer wieder begegnet. 1961 waren wir am Zollikerberg für kurze Zeit sogar Nachbarn.

Richtig enge Freunde wurden wir jedoch erst in den letzten Decennien.

Liebe Trauergemeinde!

Ich möchte vorerst kurz den **Lebenslauf von György Zoltán Kornél Gyarmathy** skizzieren, der am 5. April 1933 in Budapest die Welt erblickte.

Györgys Schuljahre verliefen bis zur Matura 1951 geradlinig, ohne grössere Hindernisse. Auch sein Maschinen-Ingenieur-Studium an der Technischen Universität Budapest konnte er sogar in den damaligen extremen Verhältnissen, dank sehr guten Prüfungen, 1956 mit dem Diplom abschliessen.

Es folgten drei Monate Militärdienst in Tata, einer kleinen Stadt im Westen Ungarns. Kurz vor der Entlassung, begann der Aufstand am 23. Oktober zuerst in Budapest – und erreichte auch Tata. Die jungen Offizieranwärter organisierten einen Aufruf im Städtchen und den Zusammenschluss der Arbeiter- und Militärräte. Doch Georg kam vor dem Einmarsch der Sowjet-Truppen am 4. November nach Hause, um nach aufmerksamer Beobachtung der Geschehnisse - auf Anraten seiner Eltern - mit seiner Schwester Dóra und vier Freunden die Flucht in den Westen anzutreten.

Über einen Freund in der Schweiz kontaktieren sie ein schweizerisch ungarisches Ehepaar, welches sie alle zu sich in die Schweiz einlud. Fredi und Eszter Vogt wurden so zu György's und Doras zweiter Familie.

In der Schweiz bekam Georg schon im Dezember eine Stellung bei BBC.

Ab 1959 wirkte er an der ETH als Assistent und Doktorand bei Professor Traupel.

1961, knappe zwei Stunden nach Abgabe seiner Dissertation, heiratete Georg Catherine Amherd, zu deren Familie seit den 1920-er Jahren bereits Kontakte mit der ungarischen Verwandtschaft existierten.

Seinen Doktor der Technischen Wissenschaften verteidigte er 1962, in jenem Jahr kam auch sein erster Sohn Tibor zur Welt.

Georg blieb bis 1964 an der ETH, in diesem Jahr wurde noch der zweite Sohn Kornél geboren.

Dann ging es für fast drei Jahre in die USA, wo Georg in Dayton/Ohio in der Forschung arbeitete, wo 1965 auch Tochter Eszter das Licht der Welt erblickte.

Nach der Rückkehr der Familie in die Schweiz im Jahre 1967 wirkte Georg wieder in verschiedenen Funktionen bei BBC: als Forscher, als Gruppen- und als Abteilungsleiter, um sich zwischendurch 1981 an der Technischen Hochschule Aachen zu habilitieren

1983 kam der Ruf der ETH : Georg wurde zum ordentlichen Professor für Strömungsmaschinen an der ETHZ ernannt, er konnte den Lehrstuhl seines Doktorvaters Professor Traupel übernehmen.

Hier wirkte er – wie es im Nachruf des ETH-Präsidenten Ralph Eichler steht – (ich zitiere) „als hervorragender Forscher und begnadeter Lehrer.“ (und weiter) „Kolleginnen und Kollegen, Mitarbeitende und Studierende schätzten seine charismatische Persönlichkeit und seinen Humor sowie seine tiefe Verbundenheit mit dem Departement für Maschinenbau und Verfahrenstechnik (welchem er auch 4 Jahre als Dekan vorstand,)

und der ETH Zürich“.

Hier erreichte Georg in Zusammenarbeit mit der Industrie und seinen Mitarbeiterinnen und Mitarbeitern unter Anderem in den Bereichen Dampfturbinen, Radialverdichter und Sondenmesstechnik weltweite Beachtung. Ein besonderes Anliegen war ihm, in den angehenden Ingenieuren früh die Begeisterung für die Strömungsmaschinen zu wecken. Weshalb er dem Einstieg in die Thermodynamik besondere Aufmerksamkeit widmete. Seine Emeritierung erfolgte nach 16 Jahren, 1999.

Als Krönung seiner Laufbahn wurde György von der Ungarischen Regierung 2000 zum Generalkonsul der Republik Ungarn im Freistaat Bayern ernannt. Diese Herausforderung nahm er mit grosser Freude an, die neue Aufgabe als Diplomat erfüllte ihn und seine Frau bis zu György's 70. Lebensjahr. Schon während und danach war er an Forschungsprojekten beteiligt, die sein Dissertationsthema wieder aufnahmen- womit er seinem früheren Übernamen Dr Tröpfli gerecht wurde.

Georg schätzte die Annerkennungen und Auszeichnungen im Laufe seines Lebens, so freute ihn sein Doktor honoris causa der Technischen Universität Budapest und auch das am 22. Oktober 1996 vom Präsidenten der Ungarischen Republik, Árpád Göncz verliehene Mittelkreuz des Verdienstordens der Republik Ungarn, sowie andere Zeichen der Wertschätzung. Nach 50 Jahren ernannte auch noch Tata György zum Ehrenbürger.

Georg- György engagierte sich in massgebenden Funktionen in verschiedensten zivilen und kirchlichen Organisationen, wie im Johanniter Orden, der Gesellschaft Helvetia-Hungaria, dem Verein Ungarischer Ingenieure und Architekten in der Schweiz und viele Andere.

Er setzte sich für gesellschaftspolitische-, humanitäre, soziale-, und kulturelle Projekte ein, so in Minderheitsfragen, aber auch für die Lehre der ungarischen Sprache und Geschichte an Schweizer Universitäten, um nur einige zu nennen.

In der Schweizerischen Helsinki Vereinigung brachte er und seine Frau, zusammen mit alt Bundesrat Rudolf Friedrich die Demokratisierung der Selbstverwaltungen in Ungarn und Rumänien durch Schulung von Bürgermeistern voran.

Georg gründete verschiedene Stiftungen, unter anderen für den Bau und Betrieb eines Altersheimes in Lokod, einer kleinen Ortschaft in Siebenbürgen, von wo die Familie seines Grossvaters in Folge von Trianon 1919 nach Budapest zog.

Georg war ein standhafter, bodenständiger Schweizer. György blieb aber auch ein stolzer Székler, treu dem unitarischen Glauben seiner Vorväter. György blieb ein Leben lang ein echter Ungar.

Trotz seiner zahlreichen und grossen Erfolge blieb Georg immer bescheiden und demütig.

Er hatte stets Zeit und Gehör für die Sorgen und die Probleme anderer. Er war – auch zu Unzeiten – immer bereit, Leuten zuzuhören.

Seit 2003 konnte Georg- György sein Leben frei gestalten.

Er pendelte zwischen seiner geliebten Wahlheimat Schweiz und seinem ebenso geliebten Ursprungsland Ungarn, auf dessen Bürgerrechte er nie verzichtete, hin und her.

Neue Aufgaben und zahllose Projekte erfüllten ihn auch im Alter.

Wo immer er einen Beitrag leisten konnte tat György dies stets mit vollem Einsatz.

Du hast Dich, lieber Georg, sehr darauf gefreut, Deine Frau Catherine Mitte Oktober an einen Internationalen Christlichen Frauen-Kongress nach Kenya zu begleiten. Euer Plan war, anschliessend an einer Safari teilzunehmen.

Als begnadeter Fotograf hast Du Dich ganz besonders auf die bevorstehenden, einzigartigen Tieraufnahmen gefreut. Noch kurz vor der Abreise hast Du in Kandersteg Deiner Enkelin Sina demonstriert, wie gut Du mit Digitalkamera und kleinem Fernrohr ein Teleobjektiv konstruiert hast, mit dem auch an weit entfernten Bergspitzen jedes Detail erkennbar wurde. Du warst ja ein grosser Bastler, ein Sammler von Werkzeug aller Art der für die Seinen alles richten konnte.

Deiner lieben Frau Catherine warst Du stets ein vollendeter Partner – im besten Sinne dieses Wortes.

Im Auftrag Deiner Eltern warst Du lebenslang fürsorglicher Beschützer Deiner Schwester Dóra.

Für Tibor, Kornél und Eszter bleibst Du das grosse Vorbild.

Deiner Schwester Rika und der Familie in Ungarn wirst Du fehlen.

Sie alle – auch Enkelin Sina -werden Dich sehr vermissen!

Deiner Familie und uns Allen hast Du mit Deinem Tod grossen schrecken verursacht.

Du bist in Nairobi am 24. Oktober am Morgen vor Eurer Safari neben Deiner lieben Frau gestorben. Du bist, es war noch dunkel, kurz aufgestanden, hast Dich bei Deiner Frau fürsorglich erkundigt wie es ihr geht. Kurz danach kam der grosse Druck aufs Herz – und sicherlich das Gefühl der Gewissheit, dass Dein Ende naht. Ich bin sicher, dass dies bei Dir eine ruhige Freude über die Gnade eines schnellen schmerzlosen Todes auslöste

und Du Dich zuletzt in Gedanken von all Deinen Lieben verabschiedest hast.

Du bliebst mit geschlossenen Augen und friedlichem Gesichtsausdruck ruhig liegen.

Mein lieber Georg! – so möchte ich mich nun von Dir verabschieden –

Du bleibst nun auch im Tode für uns Beispiel.

Deiner Familie bleibt nebst dem grossen Verlust der Trost, dass Du auch deinen Lebensabschluss – wie alle Deine Projekte – perfekt gemeistert hast.

Isten veled György Barátom - Ruhe in Frieden, in unseren Gedanken bleibst Du, stets bei uns!

Zürich, 6. November 2009.

Thomas Csonka

*

Schiller Alfréd, ifj.

fotóművész

(Budapest, 1940. augusztus 4.–Budapest, 1992. május 27.)

1959: a MUOSZ tagja; 1982: Magyar Fotóművészek Szövetsége tagja; 1990: a Magyar Fotóriporterek Kamarája alapító tagja, az elnökség tagja. 1990: Művészeti díj. 1958-ban érettségizett; első képei még gimnazista korában jelentek meg az *Autó-Motor* c. lapban. 1958-1970 között a Magyar-Szovjet Baráti Társaság lapjának, az *Ország-Világnak* fotóriportere; közben elvégezte a MUOSZ Ujságíró Iskoláját. Ebben az időszakban gyakran utazott a Szovjetunióba, járt a balti államokban, Grúziában is. 1970-től,

édesapja halála után szabadúszó műtárgyfotós. A 70-es évektől sok előadást tartott a színes felvételi- és laborteknikáról. Folyamatos szakmai kapcsolatban állt a Linhof gyárral, valamint a Kodak európai képviselőjével, a 80-as évektől azok továbbképzésein is részt vett. Fotóriporteri tevékenységét jobbra már csak a lapok archív példányai őrzik. Fotói megtalálhatóak a Kovács Margit, Barcsay, Mednyánszky, Csontváry, Rippl-Rónai, Munkácsy, Egry, Czóbel, Gulácsy Lajos, Bernáth Aurél, Vajda Lajos, Bálint Endre, Aba Novák Vilmos, Ferenczy Károly, Kondor Béla, Paál László, Székely Bertalan, Derkovits Gyula, Markó Károly, Than Mór, Barabás Miklós, Orlai Petrich Soma, Farkas István, Kő Pál, Iványi Grünwald Béla, Halápy János, Martyn Ferenc, Frank Frigyes, Tornyai János, Schéner Mihály, Kiss Roóz Ilona munkásságáról a Képzőművészeti Kiadó által megjelentetett képzőművészeti albumokban. Utolsó munkája az Iparművészeti Múzeum ötvös remekeiről kiadatlan. Szervező, integráló tevékenysége is fontos volt.

(Forrás: www.artportal.hu)

*

Winter Mihály

(Bp., 1940. febr. 1. – Bp., 1976. dec. 29.)

Orvos, fiziológus, az orvostudományok kandidátusa (1974). Oklevelet a bp.-i orvosi egy.-en szerzett (1964); 1964-től haláláig az egy. Kóréletani Intézetében volt gyakornok, tanársegéd, 1976-tól adjunktus. 1973-ban hosszabb tanulmányúton volt Angliában. Fő kutatási területe az orvosélettan, főleg a bélből történő felszívódás mechanizmusa, a kalcium-transzport szabályozása, a belső elválasztású mirigyek hatása a kalciumszállításra, a D-vitamin anyagcseréje volt. Számos közleménye jelent meg hazai és külföldi szaklapokban. – F. m. Laboratóriumi diagnosztika (társszerzővel, Bp., 1970); Élettan-kórélettan (Hársing Lajossal, Bp., 1973).

Forrás: <http://mek.niif.hu/00300/00355/html/index.html>)